

Kust, stränder och öar 2008

MI0812

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	3
A.12	Uppläggning och genomförande.....	3
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning.....	4
B.1	Innehåll.....	5
1.1	Statistiska målstorheter.....	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått.....	5
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	5
1.1.5	Referenstider.....	5
1.2	Fullständighet.....	5
B.2	Tillförlitlighet.....	6
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2	Osäkerhetskällor.....	6
2.2.1	Urval.....	6
2.2.2	Ramtäckning.....	6
2.2.3	Mätning.....	6
2.2.4	Svarsbortfall.....	6
2.2.5	Bearbetning.....	7
2.2.6	Modellantaganden.....	7
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	7

B.3	Aktualitet	7
3.1	Frekvens	7
3.2	Framställningstid	7
3.3	Punktlighet	7
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet	7
4.1	Jämförbarhet över tiden	7
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	7
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	7
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	8
5.1	Spridningsformer	8
5.2	Presentation	8
5.3	Dokumentation	8
5.4	Tillgång till primärmaterial	8
5.5	Upplysningstjänster	8

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

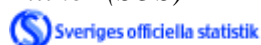
Ämnesområde: Miljö

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Markanvändning

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100), se även www.scb.se/sos.

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, SCB
Postadress: Box 24300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Karin Hedeklint
Telefon: 08-506 945 14
Telefax: 08-506 943 48
E-post: karin.hedeklint@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, SCB
Postadress: Box 24300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Karin Hedeklint
Telefon: 08-506 945 14
Telefax: 08-506 943 48

E-post:

karin.hedeklint@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Ej aktuellt.

A.9 EU-reglering

EU-reglering gäller genom INSPIRE-direktivet fr o m 2007, se även www.lantmateriet.se.

A.10 Syfte och historik

Statistiken om öar är avsedd som bakgrundsinformation till olika typer av studier om kust- och skärgårdsområden, samt att ge grundläggande information om befolkningen på öar – såväl längs kusten som i insjöarna.

Tidigare undersökningar har även redovisat basfakta om kust, stränder och smala vattendrag. 2001 publicerades det första Statistiska meddelandet i serien. Det var då den första sammanställningen av riksomfattande information om kust, stränder, öar och smala vattendrag.

I statistiken publicerad 2009 är endast uppgifter om bebodda öar uppdaterade.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används bl.a. som allmän bakgrundsinformation för analyser av den strandnära bebyggelseutvecklingen och av boendet på öar, i skärgårdsområden och nära de smala vattendragen. Intresse för sådana studier och analyser finns hos bl a Naturvårdsverket och Boverket.

A.12 Uppläggning och genomförande

Grundmaterialet utgörs av Lantmäteriets digitala s.k. vattenmask i skalan 1:10 000 (för delar av fjällkedjan i skala 1:50 000), samt av databas över vattendrag som är upp till sex meter. SCB utnyttjar dessa databaser för framställning av officiell statistik. Materialet har erhållits från Lantmäteriet som MapInfo-filer upplagt på 5x5-kilometerrutor. Totalt består materialet av cirka 300 Mb koordinatfiler.

Kustlinjen har lokaliserat med hjälp av bl a SMHI:s sjöregister, varvid havsvatten och insjövatten har kunnat särskiljas. Vattenytorna i Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmarens har särskiljts på liknande sätt. Materialet har överfört till ArcInfo-miljö, där bl a 5x5-kilometerrutorna har slagits samman till länsfiler. Öar har sedan framställts ur "hålen" i vattenmasken.

Vidare statistikbearbetning har skett i MapInfo och Excel. Fördelningen av statistiken på kommuner har skett med hjälp av Lantmäteriets digitala gränser i Sverige 1000plus.

Bebodda öar har erhållits genom att de digitala ögränserna har samkörts med koordinatsatt befolkningsregister per 2000-12-31, 2005-12-31 respektive 2008-12-31. Befolkningen är lokaliserad till fastighet, inte till byggnad. Därför uppstår en osäkerhet huruvida öarna verkligen är bebodda eller inte, då en fastighet kan sträcka sig över flera öar. Det gäller särskilt för mindre öar. För att minska felet har de öar som enligt byggnadsregistret saknar byggnader tagits bort ur den slutliga redovisningen av bebodda öar.

De bebodda öarna utan fast landförbindelse har sökts ut och namnsatts via kartstudier.

A.13 Internationell rapportering

Ej aktuellt.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Ej aktuellt.

B Kvalitetsdeklaration

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

B.0 Inledning

Statistiken avser att redovisa fakta om samtliga öar i Sverige, utifrån deras antal, areal, omkrets och befolkning. Föreliggande kvalitetsdeklaration gäller statistiken avseende år 2000 till 2008.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken avser att belysa följande målstorheter/parametrar avseende öar i Sverige:

- Antal öar
- Landareal; i kvadratmeter, hektar och kvadratkilometer
- Omkrets; i kilometer
- Antal bebodda öar
- Antal tätorter per ö
- Befolkningsförändringar på öar

1.1.1 Objekt och population

Undersökningen omfattar alla öar i Sverige så som de framträder i skala 1:10 000. I fjällen är skalan 1:50 000. Öarna fördelas på grupperna Öar i hav samt Öar i insjöar och vattendrag. Huvuddelen av statistiken avser delpopulationen Bebodda öar, d v s öar där boende finns registrerad på fastighet år 2000, 2005 eller 2008.

1.1.2 Variabler

- Öar
- Landareal
- Omkrets
- Befolkning 001231, 051231 och 081231
- Antal tätorter
- Typ av landförbindelse
- Ö-kategori (havsö, insjö etc)

1.1.3 Statistiska mått

Km, m², km², antal, hektar, procent

1.1.4 Redovisningsgrupper

Riket, län, kommuner, storleksgrupper, enskilda öar

1.1.5 Referenstider

Avseende areal, omkrets och totalantal av öar finns ingen bestämd tidpunkt, eftersom objekten kan antas vara relativt bestående under överskådlig tid. Avseende befolkningsdata är referenstiderna 2000-12-31, 2005-12-31 och 2008-12-31.

1.2. Fullständighet

Totalundersökning

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Ett statistikvärdes tillförlitlighet beror på det totala felet mellan skattningen och målstorheten. Det totala felet kan bestå av urvalsfel, täckningsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel.

Statistiken över kust, stränder och öar bedöms vara god, men påverkas av nedanstående redovisade osäkerhetskällor.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Ej aktuellt.

2.2.2 Ramtäckning

Statistiken avser att vara fullständig avseende det totala antalet öar och därav bebodda. En viss osäkerhet i materialet föreligger dock genom att också landområden som omslutes av små vattendrag datormässigt och definitionsmässigt betraktas som ö utan att ha ökaraktär eller i övrigt anses vara en ö.

Uppgifterna om antalet bebodda öar och antalet personer på namngivna öar utan fast landförbindelse påverkas av att befolkningens exakta läge på fastigheten inte är känd. Vid en första samkörning av de digitala ögränserna och de koordinatsatta befolkningsuppgifterna påfördes befolkning på ett antal öar som enligt byggnadsregistret saknade byggnader. Dessa öar ingår inte den slutliga redovisningen.

2.2.3 Mätning

Användningen av digitala kommunala gränser i Sverige 1000plus, för att fördela statistiken på kommuner, medför en osäkerhet genom att gränserna kan ha en förskjutning på några hundra meter. De minsta sjöar och öar som ingår i materialet är endast några 10-tal kvadratmeter stora. Databasen är inte fullständig på denna punkt.

Uppgifterna om bilfärja är hämtade från Vägverkets webbplats, samt från kartor, och kan i något fall vara inaktuell.

2.2.4 Svarsbortfall

Ej aktuellt.

2.2.5 *Bearbetning*

Befolkningssiffror för enskilda öar har granskats på mikronivå, genom jämförelser med data från föregående år samt med data för bebyggelse och fastighetsgränser. Granskning har även gjorts på makronivå med hjälp av resultatet från föregående undersökning (MI 50 SM 0101).

2.2.6 *Modellantaganden*

Ej aktuellt.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Sker i samband med resultatredovisningen.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Undersökningarna 2001, 2005 och 2009 är de enda som har gjorts av SCB inom området. Framtida frekvens är för närvarande inte fastställd.

3.2 **Framställningstid**

Cirka en personmånad vid den senaste undersökningen.

3.3 **Punktlighet**

Statistiken för 2008 publicerades vid den planerade tidpunkten 17 juni 2009.

B.4 **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**

4.1 **Jämförbarhet över tiden**

Avseende data över öars antal, areal och omkrets antas objekten vara relativt bestående under överskådlig tid. Därför har ingen tidsserie gjorts. Data för befolkning på öar finns för tidsperioden 1995-2008.

4.2 **Jämförbarhet mellan grupper**

Om befolkningsuppgifterna som här tagits fram jämförs med andra statistiksammanställningar, t.ex. för kommunernas delområden (NYKO), så kan vissa skillnader finnas, orsakade av hur man hanterar små öar i närheten av större öar. I denna rapport redovisas endast den befolkning som bor på huvudön.

4.3 **Sammanvändbarhet med annan statistik**

Uppgifter om strandnära bebyggelse, som bl a presenteras i SM av SCB.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Resultaten från undersökningarna har presenterats i Statistiska Meddelanden serie MI 50. Delar av resultaten finns inlagda i SCB:s databaser, som finns tillgängliga på SCB:s webbplats: www.scb.se.

Resultaten i sammandrag har presenterats i publikationen Markanvändningen i Sverige (SCB) samt i Statistisk årsbok (SCB).

5.2 Presentation

I SM finns text, tabeller och kartor

5.3 Dokumentation

Dokumentationen finns tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Kan ej erhållas.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar kontakta:
Karin Hedeklint, tfn 08-5069 45 14
Fax: 08-5069 43 48
E-post: fornamn.efternamn@scb.se